GAZETA ŚCIENNA »NOWINY« DLA POLSKIEJ WSI

Wrzesień 1943/I

Numer 68

Uwolnienie Mussoliniego

W wysokich górach w rejonie szczytu górskiego Grand Sasso na wysokości przeszło 2900 metrów w budynku dawnego hotelu uwięziony był Mussolini przez zdradzieckie wojska Badoglia. Na rozkaz Hitlera formacja strzelców spadochronowych i specjalnych oddziałów SS w dramatycznych okolicznościach uwolniła Mussoliniego i przewiozła go samolotem w bezpieczne miejsce. Na zdjęciu naszym Mussolini w towarzystwie swych wybawców opuszcza miejsce uwięzienia.

Na wiadomość o zdradzie Włoch, wojska niemieckie rozpoczęły rozbrajanie oddziałów włoskich, które opowiedziały się za kapitulacją. Na zdjęciu tłumy rozbrojonych żołnierzy włoskich na olbrzymim placu sportowym w Bozen.

Król bułgarski Borys III na łożu śmierci w katedrze zamkowej w Sofii.

KRONIKA

W Watykanie odbyło się posiedzenie kardynałów, na którym omawiano sprawę przechowywania Sakramentów Świętych w czasie terrorystycznych ataków na świątynie.

●

W Bułgarii wybrano Radę Regencyjną, która sprawować będzie władzę w zastępstwie małoletniego króla Symeona. Regentami zostali: książę Cyryl, premier Filoff i minister wojny generał porucznik Michoff.

●

Żydowscy komuniści pochodzący z Polski, występują w Moskwie z ostrą krytyką wobec kół polskiej emigracji w Londynie. Zarzucają oni Polakom w Londynie, że nie wykazują dostatecznego zainteresowania w sprawie utworzenia drugiego frontu celem odciążenia Sowietów.

●

Rząd Rzeszy wspólnie z rządem Japonii wydały deklarację następującej treści: „Wiarołomstwo rządu marszałka Badoglio w niczym nie dotyka Paktu Trzech, który nie podlegając żadnym ograniczeniom, pozostaje nadal w mocy. Rząd Rzeszy Niemieckiej oraz rząd Japonii są zdecydowane kontynuować wojnę wszelkimi stojącymi do dyspozycji środkami aż do ostatecznego zwycięstwa".

●

Japońska marynarka wojenna od chwili wybuchu wojny do dnia 16 września zestrzeliła lub zniszczyła na froncie Oceanu Spokojnego 7000 samolotów alianckich.

●

Podczas ataku terrorystycznego dokonanego niedawno przez samoloty alianckie na miasto francuskie Nantes, zginęło ponad 500 osób ludności cywilnej. Całe centrum miasta składa się wyłącznie z gruzów i dymiących ruin.

●

Fala zimna nawiedziła Brazylię, powodując niesłychane szkody gospodarcze. Z powodu opadów śnieżnych i mrozów, trwających przez kilka dni, częściowo uległy zniszczeniu plantacje kawy, zwłaszcza w San Paulo i w Paranie. Ciężko zniszczone zostały także plantacje ziemniaków i pomidorów.

●

Premier nowego rządu bułgarskiego Boszyłoff ogłosił oświadczenie stwierdzające, że nowy rząd prowadzić będzie dalej dotychczasową politykę zagraniczną i ożywiony jest wolą szczerej współpracy z Rzeszą niemiecką i jej sprzymierzeńcami.

●

Z okazji zebrania się kongresu Stanów Zjednoczonych Roosevelt wystosował orędzie zawierające chronologiczne zestawienie znanych wypadków wojennych. Na uwagę zasługuje fakt, że Roosevelt ani jednym słowem nie poruszył zagadnień polityki zagranicznej oraz kwestii przyszłości, jak również nie udzielił żadnych bliższych wyjaśnień na temat stosunku do Rosji Sowieckiej.

●

Lotnictwo anglo-amerykańskie zbombardowało ponownie Paryż. Powstały znaczne szkody wyłącznie w domach mieszkalnych i instytucjach publicznych w śródmieściu i okolicach.

●

Niemieckie wojska zmotoryzowane wkroczyły do stolicy Albanii Tirane i obsadziły wszystkie ważne strategicznie punkty na całym obszarze Albanii.

●

Dzienniki meksykańskie donoszą, że pewna wieśniaczka meksykańska Brygida Guteries powiła siedmioraczki, a to 6 chłopców i jedną dziewczynkę.

We Włoszech: rozczarowania aliantów, a na wschodzie: planowe ruchy wojsk niemieckich

SKRÓCONY FRONT—WIĘKSZE REZERWY

Haniebna zdrada króla włoskiego nie przyniosła aliantom spodziewanych korzyści - Szybka reakcja dowództwa niemieckiego - Rozbrojenie armii włoskiej - Dom królewski i klika wojskowych uciekła za granicę - Śmiałą decyzją Hitler spowodował uwolnienie więzionego w niedostępnych górach Mussoliniego, który miał być wydany w ręce aliantów

Czarny kalendarz Włoch

„Dom sabaudzki nigdy nie kończy wojny po tej stronie, po której ją zaczyna". W tak pogardliwy sposób wyrażano się zawsze w Anglii o zdradzieckich praktykach włoskiego domu królewskiego. Król Wiktor Emanuel i w tej wojnie potwierdził haniebnie słuszność tej opinii, jaką sobie wyrobiła w świecie jego dynastia, bezczelną zdradą plamiąc honor narodu włoskiego.

„Niemcy nigdy nie wywierali nacisku na Włochy, by przystąpiły one do wojny. W czerwcu 1940 roku rząd włoski wypowiedział wojnę aliantom dobrowolnie". Tak stwierdził Adolf Hitler w swym ostatnim przemówieniu, wygłoszonym po niehonorowej kapitulacji Włoch. „Niemcy pomagali w wojnie Włochom, wspierali ich gospodarczo, bronili ich ziemi. Za to Wiktor Emanuel i marszałek Badoglio odpłacili się podstępną zdradą."

Kiedy w dniu

25 lipca usunięto Mussoliniego od rządów i na rozkaz króla zaaresztowano go, Niemcy zrozumieli, że klika dworu włoskiego z królem na czele knuje zdradę. Niemcy nie dali się uśpić zapewnieniami i oświadczeniami króla i następcy Mussoliniego, marszałka Badoglio, że „wojna toczy się dalej na tych samych, niczym niezmienionych warunkach" i kierownictwo niemieckie podjęło odpowiednie kroki, by być na wszystko przygotowanym i nie dać się zaskoczyć.

Włosi tymczasem w tajemnicy przed całym światem pertraktowali już z aliantami, pragnąc wydać swój kraj w ich ręce. Choć nikt o tym jeszcze nie wiedział, w dniu

3 września marszałek Badoglio podpisał haniebną kapitulację na poniżających i niehonorowych warunkach. Było to zrobione oczywiście w wielkiej tajemnicy przed wszystkimi, a przede wszystkim przed Niemcami. Zdrajcy zaś, król włoski i jego marszałek zapewniali, że są dalej wierni Niemcom i pragną z nimi wspólnie walczyć aż do uzyskania zwycięstwa. O niesłychanej po prostu bezczelności i podstępie świadczy najlepiej to, że w tym samym dniu

3 września kiedy podpisano kapitulację, ten sam Badoglio powiedział do przedstawiciela Niemiec w Rzymie: „Proszę pana, ja jestem przecież marszałkiem Badoglio, więc proszę mi wierzyć. Przekonam pana, że niesłusznie mi nie ufacie. Będziemy walczyli i nigdy nie skapitulujemy". Następnego dnia

4 września taki sam zdrajca, jak Badoglio, a mianowicie generał Ambrosio powiedział znów: „Jestem przepojony silną i szczerą wolą dalszego prowadzenia wojny". W kilka dni później, a to

8 września król Wiktor Emanuel wezwał do siebie przedstawiciela dyplomatycznego Niemiec w Rzymie i oświadczył: „Włochy nigdy nie skapitulują. Będą kontynuowały walkę aż do ostatniego tchnienia przy boku Niemiec, z którymi związane są sojuszem na śmierć i życie".

Oświadczenie to złożył król w tym samym dniu, na kilka godzin przed chwilą, kiedy świat dowiedział się o zdradzie i kiedy w Rzymie bawili potajemnie specjalni wysłannicy aliantów, dwaj wysocy oficerowie amerykańscy. Przed nimi ten sam Badoglio, który zaklinał się uprzednio o wierności dla Niemiec, ze łzami w oczach mówił: „Panowie, przysięgam na mój honor i na moją 50-letnią służbę wojskową, że jestem wiernie oddany służbie aliantów". Postępowanie to najlepiej świadczy o honorze tego zdrajcy, który wspólnie z królem i następcą tronu włoskiego w dniu

10 września nie troszcząc się o kraj i lud, uciekł na Sycylię, do Palermo. Warunki kapitulacji, podpisanej przez króla i Badoglio, przewidywały zajęcie Włoch przez aliantów, utworzenie tam baz alianckich, wydanie Mussoliniego i szereg dalszych haniebnych punktów. Niemcy energiczną akcją pokrzyżowali te wszystkie plany, a bohaterski czyn żołnierzy niemieckich w dniu

12 września wyrwał Mussoliniego z dobrze ukrytego i chronionego więzienia. Duce natychmiast po uwolnieniu rozpoczął prace celem podłożenia podwalin pod nowy porządek we Włoszech, splamionych zdradą króla i Badoglio. W rozkazach dziennych powołał do życia republikańską partię faszystowską, wydał ważne zarządzenia, oficerów zwolnił od przysięgi wobec króla-uciekiniera, a w przemówieniu wygłoszonym w dniu

18 września wezwał wszystkich Włochów do chwycenia za broń i walczenia dalej po stronie Niemiec i Japonii, aż do ostatecznego zwycięstwa.

Niezwykle szybki i nacechowany energiczną decyzją ze strony niemieckiej rozwój wypadków we Włoszech, zupełnie przekreślił nadzieje aliantów, budowane na zdradzie króla Wiktora Emanuela i marszałka Badoglio.

Rzym i Watykan pod ochroną Niemiec

Wkrótce po zdradzie Włoch, wojska niemieckie po krótkich walkach ulicznych obsadziły Rzym. W szybkim tempie przywrócono normalne życie miasta. Uruchomiono komunikację wewnętrzną, opanowano sytuację aprowizacyjną, ukazały się dzienniki, otwarły się świątynie i miasto przybrało normalny wygląd. Zdjęcie nasze przedstawia czołg niemiecki na ulicach Rzymu.

Dowództwo alianckie rokowało wielkie nadzieje w stosunku do zdrady marszałka włoskiego Badoglio. Przede wszystkim Anglicy i Amerykanie chcieli wyzyskać tę haniebną zdradę pod względem wojskowym. Plan ich polegał na tym, aby odciąć wojska niemieckie, walczące we Włoszech południowych, zająć wszystkie ważniejsze punkty strategiczne we Włoszech, oraz utworzyć dla siebie nowe bazy operacyjne. O tym, jak poważnie traktowano te plany świadczy najlepiej fakt, że dowódcy amerykańscy ułożyli sobie nawet kalendarz operacyjny, w którym dzień po dniu oznaczono zajmowanie poszczególnych miast.

Wszystkie te plany aliantów zostały pokrzyżowane. Energiczna postawa wojsk niemieckich doprowadziła do zupełnie innego rozwoju wypadków na południu Europy. W ciągu kilku dni Niemcom udało się zupełnie opanować sytuację. Wszystkie ważniejsze miasta włoskie oraz bazy morskie i lotnicze w samych Włoszech, we Francji południowej i na Bałkanach — gdzie stacjonowały oddziały włoskie — wpadły w ręce niemieckie. Rzym, stolicę kraju i najważniejszy okręg przemysłowy we Włoszech północnych zajęto bez poważniejszego oporu. Wojska niemieckie wzięły pod swoją ochronę Miasto Watykańskie, siedzibę Ojca Świętego i stolicę całego świata chrześcijańskiego. Wojska włoskie częściowo złożyły broń, a częściowo oświadczyły się za dalszym prowadzeniem walki po stronie niemieckiej przeciwko aliantom i zdradzieckiemu rządowi Badoglio. Główny plan aliancki, a mianowicie odcięcie Niemców we Włoszech południowych spełzł również na niczym. Wojska brytyjsko-amerykańskie, które wylądowały nad zatoką Salerno uwikłano w ciężkie walki, udaremniając im przebicie się na wschodnie wybrzeże półwyspu. Czas tych zmagań wykorzystały oddziały walczące w Kalabrii i Apulii, prowincjach położonych najbardziej na południu Włoch, wycofujące się w zupełnym porządku po zniszczeniu wszystkich urządzeń ważnych ze względów wojennych w kierunku północnym i nawiązując połączenie z formacjami walczącymi pod Salerno. Ogólnie biorąc, zdrada Badoglio nie wydała dla aliantów takich plonów, jakich oczekiwali, a wszelkie ich projekty i plany zostały przekreślone. Obecnie walki trwają na froncie przebiegającym wpoprzek półwyspu włoskiego, w rejonie Neapolu. W dotychczasowych starciach alianci ponieśli dotkliwe straty.

Walki na Wschodzie stoją pod znakiem skracania linii frontu przez dowództwo niemieckie. Stosując taktykę ruchomego prowadzenia walki, wojska niemieckie planowo zajmują skrócone pozycje, niszcząc wszystko poza sobą. Taki sposób walki ułatwia uzyskanie większych rezerw, a poza tym, przez zbliżenie się do baz produkcyjnych, zmniejsza pokaźnie trudności transportowe. W porównaniu do nieznacznych strat niemieckich, bolszewicy każdy zysk terenowy opłacają niezwykle wysokimi ubytkami materiałowymi i ludzkimi. Nie zważają jednak na te straty, gdyż do ofensywy gna ich głód, który zagląda już do miast sowieckich.

Niszcząc wszystkie obiekty, które posiadają jakąkolwiek wartość wojenną, wojska niemieckie opróżniły Zagłębie Donieckie, Briańsk i Smoleńsk. Walki są jeszcze w toku. Wskutek milczenia dowództwa niemieckiego co do dalszych planów operacyjnych, trudno przewidzieć jaki będzie dalszy rozwój wydarzeń natury wojskowej na froncie wschodnim.

Nożycami przez prasę:

„W ciągu kilku dziesiątków lat, Włochy po raz drugi popełniły haniebną zdradę i opuściły swego sprzymierzeńca. Nie będą mogły na tym ucierpieć akcje wojskowe, podejmowane przez Niemców. Od dłuższego już czasu nie dostarczyły Włochy Niemcom żadnej pomocy, ale przeciwnie, były dla nich wielkim ciężarem. Ciężar ten spadł obecnie na barki aliantów."

Dziennik turecki „Ulus"

„Związek Sowiecki dąży do rozsadzenia całej Europy, w szczególności zaś obszaru pomiędzy morzem Bałtyckim i morzem Egejskim ... Z polityki Moskwy, z propagandy i popierania bandytyzmu, można dzisiaj łatwo zorientować się co do właściwych celów Związku Sowieckiego ... Związek Sowiecki niedwuznacznie wysunął już żądanie aneksji rozległych obszarów zamieszkałych przez Polaków. Moskwa zamierza dalej kontrolować przemysłowe obszary środkowej i południowo-wschodniej Europy, w szczególności Czech. Skoro plan ten zostanie zrealizowany, wówczas najważniejsze fabryki zostaną przeniesione za Ural, a robotnicy przetransportowani do wnętrza Związku Sowieckiego."

miesięcznik angielski „Nineteenth Century"

Co słychać? w Gen. Gubernatorstwie

Polski Komitet Opiekuńczy w Kielcach wydał w sierpniu blisko 38.000 zł na zakup żywności i opału dla kuchni ludowych. Na zasiłki dla podopiecznych, inwalidów i wdów wydał przeszło 8.000 złotych.

◆

Główny Związek Ogrodniczy komunikuje wszystkim zainteresowanym ogrodnikom, że wszelkie przedsięwzięcia budowlane, do których należą również roboty konserwacyjne i remonty, wolno przeprowadzać tylko po uzyskaniu wyjątkowego zezwolenia. Zezwolenia te udzielane są przez władze policyjno-budowlane (Główne Urzędy Techniczne, względnie Wydziały Budownictwa przy starostwie).

◆

Wyrób zabawek, gier itp. wyrobów z drzewa, na mocy zarządzenia odnośnych władz został z dniem 1 września b. r. wzbroniony.

◆

Niedawno odbyła się w Kielcach druga licytacyjna sprzedaż bydła hodowlanego. Ogółem przedstawiono do sprzedaży 37 buhajów, 6 baranów oraz 22 świnie. Pomiędzy buhajami znajdowały się w szczególności rozpłodniki rasy nizinnej, czarno-białej oraz czerwonej. Kilka z przedstawionych buhajów należało do bardzo rzadkich okazów, niektóre ważyły po 1.000 kilogramów.

◆

Wielka ilość listów i paczek zwracana jest przez urzędy pocztowe z powodu niedokładnego zaadresowania. Wiele listów błądzi parę tygodni i ostatecznie wraca z powrotem do nadawcy. W interesie nadawcy leży więc, aby adresy podawać możliwie najdokładniej. Wielokrotnie zdarza się, że w jednej miejscowości jest kilka osób o tym samym nazwisku. W związku z tym przed nazwiskami należy podawać pełne imiona, a nawet zawody dla usunięcia wątpliwości. Obok nazwy miejscowości należy podawać też ostatnią pocztę i powiat.

◆

Ukazał się nowy Dziennik Rozporządzeń zawierający rozporządzenie o cenach za bydło rzeźne, mięso i kiełbasę. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 sierpnia b. r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie o cenach za bydło i mięso wydane dnia 16 grudnia 1940 roku.

Ponowne zwiększenie racji żywnościowych dla pracującej ludności

Każdy rolnik i posiadacz własnego kawałka ziemi, zdaje sobie dziś dokładnie sprawę z obowiązku i potrzeby przyczynienia się wszelkimi posiadanymi środkami wytwórczości rolniczej, do zabezpieczenia sytuacji żywnościowej naszego kraju. Dowodem tego właśnie zrozumienia ogółu ludności wiejskiej okazywanego dla potrzeb obecnych czasów wojennych, było dostarczenie na czas ogólnej kwoty kontyngentowej. Pozwoliło to właściwym czynnikom wydać odpowiednie zarządzenia zwiększające racje żywnościowe dla pracującej ludności.

Jak wiadomo stosownie do przyrzeczenia Generalnego Gubernatora Doktora Franka, z dniem 1 września nastąpiło zwiększenie przydziałów żywnościowych dla ludności Gen. Gub., jednak ustalone wówczas normy zaopatrzeniowe przewidziano jedynie jako przejściowe. Obecnie rozporządzeniem Rządu z dnia 22 września przydziały te zostały unormowane, przy czym nastąpiło dalsze podwyższenie racyj żywnościowych, oczywiście w pierwszym rzędzie dla ludności pracującej.

Fakt ten zawdzięczać należy przede wszystkim osobistej inicjatywie Generalnego Gubernatora Dra Franka, który w ostatnich miesiącach miał możność osobiście przekonać się o pozytywnym nastawieniu szerokich kół społeczeństwa polskiego do zagadnień ogólno-europejskich. Toteż zwiększenie racyj żywnościowych jest wyrazem właściwego uznania miarodajnych czynników administracyjnych dla wielomilionowej rzeszy mieszkańców Gen. Gubernatorstwa, która w zrozumieniu nie zawsze łatwych w okresie wojennym zadań i obowiązków wypełniała sumiennie pracę zarówno w życiu codziennym jak i w wielu zawodach.

Szczegóły dotyczące zwiększenia racyj żywnościowych ukazały się w obwieszczeniach urzędowych i w gazetach codziennych.

Walka z „zarazą wschodu" — tyfusem plamistym.

Jeden z największych wrogów ludzkości — tyfus plamisty, występuje w znaczniejszych rozmiarach przeważnie na Wschodzie. Toczy się z nim zacięta walka, w której przoduje Generalne Gubernatorstwo. W Instytucie Behringa we Lwowie wytwarzana jest szczepionka przeciwtyfusowa, w którą zaopatruje się nie tylko Generalne Gubernatorstwo ale i szereg krajów Europy, a między innymi i Turcja. W Instytucie tym stosowany jest nowy sposób przygotowania surowicy z jaj kurzych. Na zdjęciu widzimy jedną z wielu czynności składających się na wytworzenie szczepionki przeciwtyfusowej: wstrzykiwanie płynu zawierającego bakterie tyfusu plamistego w zalęgłe jaja kurze. Po dokonaniu zastrzyku otwór zakrywany jest powłoką woskową.

Chrońmy plony przed pożarami

Każdy rolnik powinien pamiętać o ochronie swoich plonów przed ogniem. W tym celu należy przede wszystkim przestrzegać wszelkich przepisów policyjnych. Unikajmy więc możliwości zapalenia. Pamiętać należy przede wszystkim o chowaniu zapałek i zapalniczek przed dziećmi. Zabawa dzieci z ogniem doprowadziła już niejedno gospodarstwo do nędzy. Dorośli sami powinni pamiętać, że w sąsiedztwie suchego zboża nie wolno palić papierosów ani fajki. Wszędzie, gdzie leży nagromadzone zboże należy umieścić napisy zakazujące palenia. Przepisów tych musi przestrzegać zarówno właściciel gospodarstwa, jak i cała jego rodzina oraz wszyscy robotnicy. Uważajmy również na iskry z kominów. Nie tylko iskry, ale i sadze z kominów mogą spowodować pożar.

Wszystkie kominy należy stale i dokładnie czyścić z sadzy. Stogi i sterty należy ustawiać w rozmaitych miejscach, a nie wszystkie na jednym placu. Dokoła stert i stogów powinien być zachowany bezwzględny porządek. Celem ochrony plonów wydano specjalne przepisy policyjne, ustalające konieczne odległości od różnych ośrodków niebezpiecznych. Tak na przykład między stertami zboża a budynkami muszą być zachowane następujące odległości: 25 metrów od budynków masywnych i krytych twardym dachem; 50 metrów od budynków krytych strzechą, od budynków drewnianych i szop; 25 metrów od dróg publicznych i przewodów wysokiego napięcia, 50 metrów od linii kolejowych i lasów, 100 metrów od placów ze zbożem i stodół, 300 metrów od wszelkich zakładów przemysłowych i składów z materiałami łatwopalnymi.

Odległości między stertami a kominami: 8 m od motorów spalinowych, lokomobili itp. innych źródeł ognia, 5 m przy tych samych maszynach w razie braku miejsca: jeżeli sam komin został odsunięty — na 8 m.

Po złożeniu plonu w stogach czy też stodołach trzeba w dalszym ciągu wystrzegać się pożarów. Nad stodołami stale czuwać i przeglądać je skrupulatnie. Przy okazji usunąć wszelkie przedmioty, które ewentualnie mogłyby sprzyjać rozszerzaniu się pożaru.

„Bolszewicy wiedzą o tym doskonale, że pomiędzy nimi a kościołem może być tylko wojna. Na bolszewickich koncesjach nie można budować wolności kościoła. Dopiero obalenie i zniszczenie bolszewizmu może przynieść wolność dla narodu i kościoła."

Metropolita Litwy

o sytuacji religii i kościoła w Rosji Sowieckiej

Wydawnictwo „TELEPRESS", Kraków, Dom Prasy. Skrytka pocztowa 612.